

KYM438 Proses Kontrol Uygulamaları

(2 0 2) 3 kredi, 5 AKTS, Seçmeli Ders

KAYNAKLAR

1. Parr, E.A., 1995, Industrial Control Handbook, 2nd ed., Butterworth-Heinemann.
2. Marlin, E. T., 2000, Process Control: Designing Processes and Control Systems for Dynamic Performance, 2nd ed., McGraw Hill.
3. Seborg, A. E., Edgar, T. F., Mellichamp, D. A., 2004, Process Dynamics and Control, 2nd ed., Wiley.
4. TE3300 Operating Instructions, 1993, Plint&Partners Ltd.

(13. Hafta)

PROJE ÇALIŞMASI- MODEL PARAMETRELERİNİN BELİRLENMESİ-devam

---

1. Mertebeden Prosesin Basamak Yanıtımına

Model Parametrelerinin (zaman sabiti (τ_p) ve proses kazancı (K_p)) Etkisi

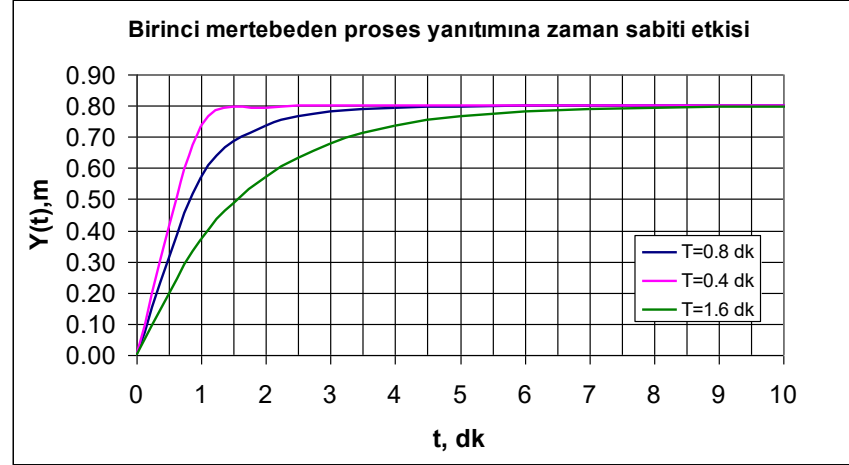
1. Mertebeden İletim Fonksiyonu $G(s) = \frac{Y(s)}{U(s)} = \frac{K_p}{\tau_p s + 1}$

1. Mertebeden Prosesin A birim basamak etkiye yanıtımı $Y(t) = AK_p(1 - e^{-t/\tau_p})$

a. Zaman Sabitinin (τ_p) Etkisi

- ◇ $A=2$ ve $K_p=0.4$ olmak üzere hepsi $AK_p=0.8$ değerinde 2. YK'a ulaşır.
- ◇ Hepsi $5\tau_p$ değerinde 2.YK'a ulaşır.
- ◇ τ_p arttıkça prosesin 2.YK'a gelme süresi uzar, proses yavaşlar.

t, dk	Y(t)		
	$\tau_p=0.8$	$\tau_p=0.4$	$\tau_p=1.6$
0	0.00	0.00	0.00
1	0.57	0.73	0.37
2	0.73	0.79	0.57
3	0.78	0.80	0.68
4	0.79	0.80	0.73
5	0.80	0.80	0.76
6	0.80	0.80	0.78
7	0.80	0.80	0.79
8	0.80	0.80	0.79
9	0.80	0.80	0.80
10	0.80	0.80	0.80

b. Proses Kazancının (K_p) Etkisi

- ◇ $A=2$ ve $\tau_p=0.8$ olmak üzere hepsi $5\tau_p$ değerinde 2.YK'a ulaşır.
- ◇ Hepsi AK_p değerinde 2. YK'a ulaşır.
- ◇ K_p arttıkça prosesin basamak etkiye yanıtımı büyür, 2. yk değeri artar.

t, dk	Y(t)		
	$K_p=1$	$K_p=0.4$	$K_p=1.2$
0	0.00	0.00	0.00
1	1.43	0.57	1.71
2	1.84	0.73	2.20
3	1.95	0.78	2.34
4	1.99	0.79	2.38
5	2.00	0.80	2.40
6	2.00	0.80	2.40
7	2.00	0.80	2.40
8	2.00	0.80	2.40
9	2.00	0.80	2.40
10	2.00	0.80	2.40

